

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-1262-4/2023. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-126/2021.)

Előadó: dr. Lukácsi Dániel Csaba

Érintett szerv: Budapesti Rendőr-főkapitányság
kerületi Rendőrkapitányság

2023.

Az eljárás megindítása

--- szám alatti lakos, a továbbiakban: panaszos) 2021. február 12-én panaszt terjesztett elő a 2021. január 16-án foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök csak többszöri telefonálás után tettek eleget intézkedési kötelezettségüknek. Sérelmezte továbbá, hogy a rendőrök az intézkedésről nem készítették jegyzőkönyvet, így azt nem is tudták kiadni részére.

Tekintettel arra, hogy a beadványban megfogalmazott sérelmek felvetik a panaszos alapvető jogainak sérelmét, továbbá figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. §-ának (1) bekezdésében, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdése f) pontja és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra, vizsgálatot indítottam.

Az érintett alapvető jogok

- A tisztességes hatósági eljáráshoz, megfelelő ügyintézéshez való jog [Alaptörvény XXIV. cikk]

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye [a továbbiakban: Alaptörvény]
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény [a továbbiakban: Ajbt.]
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény [a továbbiakban: Rtv.]
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.]
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény [a továbbiakban: Ptk.]
- A bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény [a továbbiakban: Bnp.]
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény [a továbbiakban: Vht.]
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet [a továbbiakban: Gyer.]
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat]

A tényállás megállapításai

1. A panaszbeadvány

A panaszos a beadványában előadta, hogy 2021. január 16-án 10 óra 10 perckor a 112-es segélyhívó számon rendőri intézkedést kért kapcsolattartás akadályozása miatt. A gyermeke édesanyját nem tudta elérni telefonon, a gyermekét nem adta át. A panaszost a segélyhívást követően felhívta a területileg illetékes rendőrség egyik alkalmazottja, és arról tájékoztatta, hogy a kapcsolattartás akadályozása miatt nem keletkezik intézkedési kötelezettségük, ezért nem fognak járórt küldeni. Ezután a panaszos felhívta az ügyvédjét, akinek javaslatára újra segítséget kért a 112-es segélyhívón keresztül. A panaszos beszámolt a híváskezelőnek arról, hogy korábban milyen tájékoztatást kapott a rendőrségtől, aki ezután átkapcsolta őt az illetékes rendőrkapitányságra. Az ügyintéző, akivel a panaszos korábban beszélt, ismét tájékoztatta őt, hogy ez nem az ő feladatuk, de ha a panaszos ragaszkodik hozzá, kiküld két járórt.

Amikor a járőrök megérkeztek, felmentek a panaszos gyermeke édesanyjához és tájékoztatták arról, hogy a bírói végzésben foglaltaknak eleget kell tennie. A panaszos előadása szerint a járőrök jegyzőkönyvet nem vettek fel.

2021. január 22-én a panaszos betelefonált a rendőrkapitányságra, hogy kikérje az intézkedő rendőrök által írt jelentéseket. Az ügyintéző a panaszoszt arról tájékoztatta, hogy a keresés nem hozott találatot: a rendszer szerint a járőrök nem jártak a helyszínen és nem is készült jelentés.

A panaszos a beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök csak többszöri telefonálás után tettek eleget intézkedési kötelezettségüknek. Sérelmezte továbbá, hogy az intézkedő rendőrök elmulasztották a jegyzőkönyv felvételét.

A panaszos beadványához csatolta kérelmét, amelyben kérte a rendőrségtől a sérelmezett intézkedésről szóló jelentéseket, valamint csatolta a segélyhívón tett bejelentéséről készült, rendőrség által kiadott hangfelvételeket.

2. A rendőrség álláspontja

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

a) A Budapesti Rendőr-főkapitányság területi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) vezetőjének összefoglaló levele a következő információkat tartalmazza:

A panaszos 2021. január 16-án 10 óra 10 perckor bejelentést tett, amely szerint a B: , E : S. utca szám alatt a gyermeke édesanyja akadályozza a közös gyermekükkel való kapcsolattartást, amely a bírósági végzés szerint minden páros héten 10 órától 16 óráig tart.

A bejelentést kezelő Cs. P. r. zls. tájékoztatta a panaszoszt, hogy – figyelemmel arra, hogy a bíróság által hozott valamennyi végzés nem áll a rendőrség rendelkezésére – a rendőrség kizárólag a szülők figyelmét tudja felhívni a bírósági végzésben foglaltak maradéktalan betartására. Cs. P. r. zls. ezen felül tájékoztatta a panaszoszt az őt megillető jogokról, lehetőségekről, amelyeket a végzést hozó bíróság segítségével tud érvényesíteni. A panaszos a telefonon adott felvilágosítást tudomásul vette, azonban a későbbiekben mégis rendőri intézkedést kért.

A bejelentés során megadott címre a Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) az éppen szolgálatot teljesítő L. I. r. tórm.-t és B. T. r. tórm.-t küldte ki. A Rendőrkapitányság épületéből kimenő hívás nem ismeretlen számról történt, illetve nem hangzott el olyan kijelentés sem, hogy „nem fognak járőrt küldeni”. A TIK közvetlenül küldött rendőrt, amelynek a két rendőr haladéktalanul eleget tett.

A panaszos első telefonhívása során felvilágosítást kapott, majd 10 óra 48 perc 7 másodperckor riasztották a rendőröket, akik 10 óra 55 perc 58 másodperckor nyugtázták azt, 10 óra 56 perc 3 másodperckor elindultak a helyszínre. 11 óra 2 perc 41 másodperckor érkeztek meg a rendőrök a helyszínre, ahonnan 11 óra 49 perc 18 másodperckor távoztak.

A kikerkező rendőrök meghallgatták a panaszost, majd megállapították, hogy nem történt sem bűncselekmény, sem pedig szabálysértés. A panaszos és az édesanya által elmondottak alapján a kapcsolattartás megvalósult. Nevezettek azt is elmondták, hogy a gyermek láthatásáról szóbeli megállapodást kötöttek, amelynek értelmében a panaszos páros héten láthatja gyermekét. A panaszos azonban kérte, hogy kivételesen páratlan héten élhessen láthatási jogával. Az édesanya ennek eleget tett, így nem történt akadályozás.

Minden érintettel tisztelettudóan, megfelelő hangnemben kommunikáltak a rendőrök. A bejelentés kezelése nem tért el a mások által tett bejelentések kezelésének módjától. A TIK tájékoztatta a panaszost a lehetőségeiről, ismételt kérése után pedig rendőri erőt küldött a megadott címre, ahol a rendőrök megjelentek és – a jogszabályban meghatározottak szerint – segítséget nyújtottak a panaszosnak.

Figyelemmel arra, hogy szabálysértés és bűncselekmény nem valósult meg, rendőri intézkedés foganatosítása nem volt szükséges. A megadott címen a felek tájékoztatása megtörtént, amelyet mind a két fél tudomásul vett és elfogadott. A helyszínen rendőri jegyzőkönyv azért nem készült, mivel tényleges rendőri intézkedésre sem került sor. Tekintettel arra, hogy rendőri intézkedésre nem került sor, jelentés írása sem vált szükségessé.

A panaszos azon sérelmére tárgyában, amely szerint telefonon igényelte a rendőri jelentések megküldését, ám erre nem került sor, a Rendőrkapitányság vezetője azt a tájékoztatást adta, hogy erre jogszabályi felhatalmazás hiányában nem volt lehetőségük.

b) A TIK főosztályvezetőjének tájékoztató levele a fentiekhez képest az alábbi releváns információkat tartalmazza:

A panaszost Cs. P. r. zls. tájékoztatta arról, hogy a bejelentésben foglaltak az Rtv. alapján nem a rendőrség feladatai közé tartoznak.

A bejelentés tárgyában a gyámhatóságokról, valamint a Gyer. vonatkozó részei irányadóak. A kapcsolattartásra vonatkozó végrehajtás szabályait a 33-33/B.§-ok tartalmazzák.

A kapcsolattartás akadályozása miatti végrehajtási eljárást az ügyfél 2020. március 1-től a bíróságon kezdeményezheti. A bíróság „rendőri közreműködést kérhet, vagy indítványozhatja a szülői felügyelet megváltoztatását, illetve feljelentést tehet kiskorú veszélyeztetése miatt”. A fentiek alapján a bíróságnak külön kezdeményeznie kell a rendőrség közreműködését.

A bíróság az eset körülményeit és a gyermek/gyermek legfőbb érdekét mérlegelve többféle szankciót kezdeményezhet azzal szemben, aki megszegte a szabályokat. Fordulhat a gyámhatósághoz, hogy segítse elő a kapcsolattartás szabályainak betartását, de kérheti a gyámhatóságtól a szülői felügyeleti jog megváltoztatását, vagy a gyermek elhelyezését harmadik személynél is. Emellett pénzbírságot szabhat ki, továbbá visszatérő, a szabályokat súlyosan megszegő magatartás esetén pedig a rendőrség közreműködését is kérheti a gyermek átadásakor. Ezen felül pedig a bíróság feljelentést tehet kiskorú veszélyeztetése, kiskorúval történő kapcsolattartás akadályozása miatt.

Bűncselekmény gyanújához elengedhetetlen, hogy „a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően” fordulat is megálljon (Btk. 210. §). A rendőrségnek intézkedési kötelezettsége csupán ebben az esetben keletkezik.

Az ügyeletes a panaszost az eset tisztázása érdekében visszahívta, és a fenti felvilágosítást megadta. A panaszos által elmondottak nem alapozták meg a rendőri intézkedést, mert a rendőrségnek nincs hatásköre és illetékessége a bejelentésben sérelmezett állapot megszüntetésére, megoldására.

c) Cs. P. r. zls. jelentése a fentiekhez képest az alábbi többlet információkat tartalmazza:

2021. január 16-án Cs. P. r.zls. telefonon felvilágosítást adott a panaszosnak. A felvilágosítás azért vált szükségessé, mert a bejelentő „kapcsolattartási akadályozást” jelentett be. A felvilágosítást az eligazításon kapott utasítások alapján, illetve főügyeletessel történt egyeztetés követően tette meg.

Cs. P. r. zls. az Eset Adatlapon a következőket rögzítette:

„A rendőrség nem tudja megállapítani, hogy a végzés vagy határozat óta született-e más bírósági végzés vagy határozat. A határozat betartására a bíróság felhívhatja mindkét fél figyelmét. A bíróság meghatározhatja, hogy az esetlegesen elmaradt kapcsolattartást meddig kell pótolnia a szülőnek, illetve felhívhatja a figyelmét, hogy biztosítsa a zavartalan kapcsolattartást.”

Olyan információ, hogy a bíróság a rendőrség közreműködését kérte volna a gyermek átadásakor, nem merült fel.

d) A bejelentésről készült hangfelvételek a következő releváns információkat tartalmazzák:

A panaszos első bejelentésében előadta, hogy gyermekének édesanyja bírósági végzés, illetve határozat ellenére nem biztosítja számára a kapcsolattartás lehetőségét. A híváskezelő közölte, hogy értesíti az illetékes rendőri szervet rendőrök kiküldése érdekében.

A panaszos második bejelentésében előadta, hogy nem érkezett rendőr a helyszínre, ugyanis a területileg illetékes rendőri szerv megtagadta az intézkedést. A panaszos a híváskezelő kérdésére elmondta, hogy egy magánszámról hívta fel őt egy rendőr, aki közölte, hogy a rendőröknek nincs joguk intézkedni bírósági végzés mellett, nincs joguk ahhoz, hogy betartassák a kapcsolattartást. A híváskezelő erre úgy reagált, hogy a rendőröknek intézkedniük kell, jelezte, hogy utánajár az ügynek. A híváskezelő összekapcsolta a panaszost az illetékes rendőri szervvel. A hangfelvétel itt véget ért.

f) A Rendőrkapitányság által megküldött egyéb dokumentumok a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől eltekintek.

A vizsgálat megállapításai

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök csak többszöri telefonálás után tettek eleget intézkedési kötelezettségüknek. Sérelmezte továbbá, hogy a rendőrök az intézkedésről nem készítettek jegyzőkönyvet, így azt nem is tudták kiadni részére.

1. Elsőként azt értékeltem, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége a panaszos által tett bejelentések nyomán.

A panaszos a beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök többszöri telefonhívás után mentek ki a helyszínre és kezdeményeztek intézkedést.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúság szerint a bejelentést kezelő *Cs. P. r. zls.* tájékoztatta a panaszost, hogy – figyelemmel arra, hogy a bíróság által hozott valamennyi végzés nem áll rendelkezésükre – a rendőrség kizárólag a szülők figyelmét tudja felhívni a bírósági végzésben foglaltak maradéktalan betartására. *Cs. P. r. zls.* tájékoztatta a panaszost az őt megillető jogokról, lehetőségekről. A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos a tájékoztatást megértette és tudomásul vette, ennek ellenére később mégis rendőri intézkedést kért.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1a. pontjainak megfelelően a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános nyomozó hatósági jogkört gyakorol [...].

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a (1) bekezdésének megfelelően a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.

A rendőrség intézkedési kötelezettségének tisztázása érdekében az alábbi jogszabályhelyeket tartom szükségesnek felhívni:

A Btk. 210. §-ának (1) bekezdése szerint, aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza, kiskorúval való kapcsolattartás akadályozásának bűncselekményét követi el.

A fenti jogszabályhely ismertetését követően fontos rögzíteni, hogy valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálom. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis az alapvető jogok biztosa nem veheti át a nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény elsődleges értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A kiskorúval való kapcsolattartás akadályozásának elkövetési magatartása a jogszerű kapcsolattartás kialakításának vagy fenntartásának akadályozása a kiskorú és a kiskorúval

kapcsolattartásra jogosult személy (tipikusan elvált szülő) között. Ennek szituációs eleme, elkövetési ideje, hogy az akadályozás a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabása után történik (érvényesítve ezzel az *ultima ratio* elvét), valamint az elkövető oldalán fennálló önhiba (utóbbihoz BH2016. 2.). [Karsai Krisztina (et al): Nagykomentár a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez. Wolters Kluwer, 2019.]

A vizsgálat során kizárólag a panaszos segélyhívó központ által rögzített bejelentéseiről készült hangfelvételek álltak rendelkezésre, amelyek a *Cs. P. r. zls.* által kezdeményezett hívásokra vonatkozóan nem tartalmaznak releváns információkat. A segélyhívó központ által rögzített bejelentés alapján a panaszos azért kért rendőri segítséget, mert gyermekének édesanyja bírói végzés, illetve határozat ellenére sem biztosítja a gyermekével való kapcsolattartást. A második bejelentés szerint az illetékes rendőri szerv nem küldött rendőrt a helyszínre.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések értelmében már az első bejelentésben foglaltak felvették – legalább a tényállás tisztázásának erejéig (amelynek a körülményektől függően része az Rtv. 32. §-a szerinti felvilágosítás kérés is, mint nevesített rendőri intézkedés) – a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása büncselekmény intézkedés kötelezettséget keletkeztető gyanúját. Arról nem áll rendelkezésre felvétel, hogy *Cs. P. r. zls.* pontosan milyen mértékben tárta fel a tényállást a panaszossal való telefonbeszélgetés során.

Amennyiben a rendőrség álláspontja megfelel a valóságnak, és a *Cs. P. r. zls.* által kezdeményezett hívás alapján tisztázódott, hogy büncselekmény nem történt, továbbá a panaszos valóban elállt attól, hogy rendőri segítséget kérjen a helyszínre, a rendőrséget intézkedési kötelezettség nem terhelte. Fontos azonban, hogy – amennyiben a panaszos továbbra is rendőri segítségre tartott igényt – önmagában azáltal, hogy a panaszost telefonon tájékoztatták a jogérvényesítési lehetőségeiről, a rendőrség még nem teljesítette az Rtv. hivatkozott 13. §-a szerinti intézkedési kötelezettségéből fakadó valamennyi feladatát. Hangsúlyozni kell, hogy bár a kiskorúval való kapcsolattartási viták esetén a rendőrség állami kényszer birtokában való közbeavatkozása valóban *ultima ratio* jellegű (ld. a Btk. 210. §-ával összefüggésben leírtakat, valamint az e jelentés következő pontjában foglaltakat), a rendőri jelenlétnek fontos preventív szerepe is van. Amikor ugyanis a rendőr a helyszínen meghallgatja a feleket, számukra megadja a megfelelő tartalmú felvilágosítást, elősegíti, hogy a felek számára tudatosuljon, hogy pontosan milyen jogok illetik meg és milyen kötelezettségek terhelik őket az adott vitás helyzetben. Ezzel a rendőr nem csupán a felek jogainak érvényesülését ösztönzi, hanem hozzájárul az érintett gyermek(ek) megfelelő szellemi és erkölcsi fejlődéséhez fűződő alapvető jogának érvényesüléséhez is. Végül soron ugyanis nincs másról szó, minthogy a gyermek mikor és milyen feltételekkel lehet együtt a szüleivel.

Az Rtv. hivatkozott 13. §-ának (1) bekezdése értelmében ugyanis nem pusztán büncselekmények vagy szabálysértések gyanúja esetén kell intézkedést kezdeményeznie a rendőrségnek, hanem bármilyen jogellenes cselekmény esetén, legalább a tényállás tisztázása és a – jogérvényesítést elősegítő – szükséges felvilágosítás megadása érdekében.

Mivel végül küldtek rendőröket a helyszínre annak érdekében, hogy tisztázzák a tényállást és megadják a feleknek a szükséges felvilágosítást, alapjogsérelem nem történt. Azonban, ha a panaszos állítása megfelel a valóságnak, és az első bejelentést követően annak ellenére nem küldtek rendőrt a helyszínre, hogy e kérésétől a panaszos nem állt el, fennállt az alapjogsérelem okozásának közvetlen veszélye.

A rendelkezésre álló információk alapján a panaszosi és rendőrségi álláspontok között fennálló ellentmondást feloldani nem lehet, így e tekintetben alapvető joggal összefüggő visszásság fennállásáról nem áll módomban állást foglalni.

2. Vizsgáltam, hogy a rendőrség mennyiben tett eleget az intézkedési kötelezettségének.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésemre bocsátott dokumentumok szerint a helyszínen *L. I. r. törm.* és *B. T. r. törm.* intézkedtek, akik a feleket meghallgatták, majd megállapították, hogy nem történt sem bűncselekmény, sem pedig szabálysértés. Az intézkedés részeként a feleknek megadták a szükséges felvilágosítást. Mindemellett a panaszos a kapcsolattartással összefüggő jogaira, lehetőségeire vonatkozó szükséges felvilágosítást a TIK ügyeletesétől is megkapta.

a) A tényállás tisztázási kötelezettség tekintetében

Az Rtv. 32. §-a alapján a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges.

A rendelkezésre álló információk alapján az intézkedő rendőrök meghallgatták az érintett feleket, tisztázták a kapcsolattartási vita körülményeit, e tekintetben a panaszos alapvető jogát érintő visszásság nem történt.

b) A segítségnyújtási és felvilágosítás adási kötelezettség vonatkozásában

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség [...] felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint, a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. Ugyanezen § (2) bekezdése alapján a magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően meghiúsulna.

Az intézkedő rendőrök segítségnyújtási és felvilágosítás adási kötelezettsége teljesítésének értékelése érdekében a következő jogszabályhelyek felidézését tartom szükségesnek:

A Ptk. 4:178. §-ának [A kapcsolattartás joga] (1) és (2) bekezdése szerint a gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani. A gyermektől különélő szülő – ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik – jogosult és köteles gyermekével kapcsolatot tartani.

A Ptk. 4:180. §-a [A kapcsolattartási jog tartalma] értelmében a kapcsolattartási jog magában foglalja a gyermekkel való személyes találkozást, a gyermeknek a lakóhelyéről vagy a tartózkodási helyéről rendszeresen, meghatározott időtartamra történő elvitelét, a gyermekkel időszakonként, elsősorban az oktatási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttlétet, és kiterjed a kapcsolat személyes találkozás nélküli fenntartására.

A Ptk. 4:181. §-ának [A kapcsolattartás rendezése] (1) bekezdése szerint a kapcsolattartásról a házassági vagy a szülői felügyelet rendezése iránti perben a szülők egyezsége köthetnek; egyezségük hiányában a kapcsolattartásról – kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból – a bíróság dönt. Ha házassági vagy a szülői felügyelet rendezése iránti per nincs folyamatban, a kapcsolattartásról a szülők megegyezésének hiányában a gyámhatóság dönt. A döntés előtt az érdekelteket és az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket meg kell hallgatni. Ugyanezen § (2) bekezdése alapján a kapcsolattartásról a bíróság vagy a gyámhatóság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a szülők személyes körülményeinek és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik. Ugyanezen § (4) bekezdése alapján, ha a kapcsolattartás kérdésében a bíróság döntött, a kapcsolattartás megváltoztatását a határozat jogerőre emelkedésétől számított két éven belül a bíróságtól lehet kérni.

A Gyer. Második része tartalmazza a szülői felügyelet és kapcsolattartás szabályait, amelynek IV. Fejezete vonatkozik kifejezetten a kapcsolattartási ügyekre. E fejezet 29. §-a értelmében – amennyiben házassági vagy a szülői felügyelet rendezése iránti per nincs folyamatban, továbbá az ilyen perben hozott döntés jogerőre emelkedésétől számított két éven belül a felek nem fordultak ismét bírósághoz – bármelyik fél kérelmére a gyámhivatal jár el a kapcsolattartásról vagy annak megváltoztatásáról szóló viták rendezésében.

A Gyer. 30. §-a rögzíti a felek kapcsolattartással összefüggő tájékoztatási kötelezettségeit. E szerint a kapcsolattartást akadályozó körülményekről a felek előzetesen, lehetőség szerint írásban vagy egyéb igazolható módon, késedelem nélkül tájékoztatják egymást. E § (4) bekezdése alapján az elmaradt kapcsolattartást pótolni kell, ha az a kapcsolattartásra jogosultnak fel nem róható okból maradt el, feltéve, hogy a jogosult a kapcsolattartást szabályozó döntésben foglaltak szerint eleget tett előzetes tájékoztatási kötelezettségének vagy az előre nem látható akadályok felmerülését utólag igazolja. Az (6) bekezdésnek megfelelően az elmaradt kapcsolattartás pótlása nem veszélyeztetheti a gyermek egészséges fejlődését.

A Gyer. részletesen szabályozza a kapcsolattartási jog korlátozása, szüneteltetése és megvonása (Gyer. 31. §), valamint a kapcsolattartás megváltoztatása bizonyos kérdéseit is (Gyer. 32. §), amelyek tárgyában a gyámhatóság dönt (ide nem értve a bíróság hatáskörébe tartozó kérdéseket).

2020. március 1-jétől kezdődően, a gyermekkel való kapcsolattartásra vonatkozó, akár bíróság, akár gyámhatóság által hozott határozatok végrehajtását – önkéntes teljesítés elmaradása esetén – a gyámhatóság helyett a bíróság előtt lehet kezdeményezni. A Bne. 22/A. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság vagy a gyámhatóság által a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban, továbbá a bíróság vagy a gyámhatóság által jóváhagyott kapcsolattartást rendező egyezségben (a továbbiakban: a kapcsolattartásra vonatkozó határozat) foglaltak megszegése esetén a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak végrehajtásának elrendelése bírósági nemperes eljárásban kérhető. A bíróság a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtását – végrehajtható okirat kiállításával – végzéssel rendeli el. E végzés alapján, végső soron, bírósági végrehajtás keretében biztosítják a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak érvényesülését (Vht. Harmadik Rész. IX. Fejezet, különösen 180/B. §).

A Vht. 180/B. §-ának (2) és (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy milyen esetben működik közre a rendőrség az érintett gyermek(ek) tényleges átadásában. A (2) bekezdés alapján a

végrehajtó a kérelmezett tartózkodási helyén – ha a gyermek nem tartózkodik ott, a gyermek tartózkodási helyén – a gyámhatóság és a rendőrség közreműködésével foganatosítja az átadást. Az (5) bekezdés szerint továbbá a végrehajtó indítványára a rendőrség végrehajtási kényszercselekmény alkalmazásával eltávolíthatja a gyermek átadásának helyszínéről azokat a személyeket, akik a gyermek átadását akadályozzák. A rendőrség intézkedésének igénybevételére a végrehajtó előzetesen figyelmezteti az érintetteket, ennek tényét – amely tartalmazza indokolt esetben a rendbírság kiszabására teendő indítványra történő figyelmeztetést is – jegyzőkönyvben rögzíti.

A fenti rendelkezések áttekintését követően megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök, amennyiben a rendelkezésre álló dokumentumok tartalma megfelel a valóságnak, megfelelő tájékoztatást adtak a felek számára. **Mivel a panaszos beadványában a tájékoztatás tartalmát külön nem sérelmezte, elfogadom a rendőrség álláspontját, így úgy foglaltam állást, hogy a segítségnyújtási és felvilágosítás adási kötelezettség teljesítése vonatkozásában a panaszos alapvető jogát érintő visszásság nem történt.**

3. Vizsgáltam a jelentéstételi kötelezettségre vonatkozó sérelem kérdéskörét

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök a helyszínen nem vettek fel jegyzőkönyvet, így az intézkedésről készült jelentést nem is tudták átadni részére.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint, mivel sem szabálysértés, sem pedig bűncselekmény elkövetése nem valósult meg, jegyzőkönyv készítése fel sem merült.

Fontos rögzíteni, hogy a rendőri intézkedés során nem volt folyamatban, illetve nem indult meg formalizált eljárás (hatósági eljárás, büntetőeljárás, végrehajtási eljárás, stb.), így az intézkedés bármiféle dokumentálására kizárólag az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezései irányadóak. E jogszabályok alapján a rendőrséget jegyzőkönyv-készítési kötelezettség nem terhelte. Más a helyzet a jelentés-tételi kötelezettség vonatkozásában, de ezzel összefüggésben fontos kiemelni, hogy a jelentés sem célját, sem tartalmát tekintve nem tekinthető jegyzőkönyvnek.

A Szolgálati Szabályzat 89. §-a határozza meg a rendőr jelentéstételi kötelezettségének célját és módját. Ahogy az rögtön az (1) bekezdésből kitűnik, a jelentés célja az előjáró tájékoztatása szolgálati tevékenységéről, továbbá személyét érintő bizonyos körülményekről. E § (4) bekezdése rögzíti, hogy rendőri intézkedések vonatkozásában – külön utasítás hiányában – csupán a rendkívüli eseményekről szükséges írásban jelentést tenni, amelyet a szolgálati előjáró köteles kivizsgálni. E körben külön kiemeli a bekezdés, hogy az elfogással és előállítással, az idegenrendészeti hatáskörben elrendelt személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedéssel, illetve az elővezetéssel összefüggő rendkívüli eseményről haladéktalanul jelentést kell tenni a rendőri szerv székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) főügyészség büntetés-végrehajtási felügyeleti feladatot ellátó ügyészenek.

A Szolgálati Szabályzat hivatkozott rendelkezései alapján látható, hogy a rendőri jelentések célja kizárólag az előjáró tájékoztatása, informálása, nem pedig az, hogy az intézkedéssel érintett személyek számára eljárási cselekményeket, információkat rögzítsenek.

A fentiekre figyelemmel úgy foglaltam állást, hogy nem történt olyan mulasztás, amely a panaszos számára alapjogsérelem okozására alkalmas lett volna, így e tekintetben visszásság nem történt.

Budapest, 2023. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos

